

Language Czech

Text

Lesy tvořící plošně nejrozsáhlejší typ stanoviště v Českosaském a vřezarsku jsou v samotném národním parku Česká Šumava zaujímají lesní porosty dokonce přes 95% jeho plochy. Druhově i věkově složeně zdejší les v jak doznalo během historie značných změn, které souvisely s jejich hospodářským využitím (provozní pŕvodnĕ a souasnĕ druhovĕ skladby les v NP Česká Šumava viz [graf](#)).

Ā

Pozŕstatky pŕvodnĕch les se dnes zachovaly zejmĕna na nepŕstupnĕch skalnĕch vrcholech v podobĕ tzv. reliktnĕch borĕ a v hluboce zaŕznutĕch roklĕch, kde dodnes roste pŕvodnĕ forma (ekotyp) smrku ztepilĕho. Mĕsty se zachovaly zbytky listnatĕch les, pŕvedevĕm buĕin, ale takĕ teplomilnĕjĕch doubrav a na vodnĕ toky vĕzanĕch luĕnĕch les. Na vĕtĕinĕ ŕzemĕ vĕak byly pŕvodnĕ smĕenĕ lesy nahrazeny monokulturami jehliĕnatĕch dĕevin, zejmĕna smrku ztepilĕho (*Picea abies*) a borovice lesnĕ (*Pinus sylvestris*).

Typy lesnĕch spoleĕenstev:

Lesy národnĕho parku Česká Šumava. Foto: Vĕclav Sojka

Ā

Luĕnĕ lesy

Podél Labe se ojedinele zachovaly tzv. **vrbotoplově luhy**. V jejich stromovém patře se, kromě plevelů; dajících vrb, např. **vrby bílé** (*Salix alba*), **v. kaňkové** (*S. fragilis*) a **v. koňkové** (*S. viminalis*), vzácně zachovaly i exempláře p vodního **topolu černého** (*Populus nigra*), jehož populace je na lokalitě Podskalá v posledních letech uměle posilována. K nejvzácnějším společenstvům patří **řdolná jasanovo-olšová luhy, smrková olšiny** a **prameniště jaseniny**, která byly v minulosti z velké části přeměněny na kulturní louky a lesy. Rozšířené **potokové lužní lesy** pahorkatin s typickými druhy bylinného patra **ptačincem velkokvětým** (*Stellaria holostea*), **plicňákem tmavým** (*Pulmonaria obscura*), **dymnivkou dutou** (*Corydalis cava*) a **sasankou hajnou** (*Anemone nemorosa*) se vyskytují pouze v jižní části země na styku s českým stádem. Podél Kamenice a olšového potoka se zachovaly i zbytky **podhorských olšin** a **olšová jaseniny** s charakteristickými druhy **prvosenkou vyší** (*Primula elatior*), **krablicí chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*), **bledulí jarní** (*Leucojum vernum*) a **udatnou lesní** (*Aruncus vulgaris*). V okolí Olešského rybníka v CHKO Labské páškovce se zachovaly zbytky tzv. **bažinných olšin** s **ostřicí prodlouženou** (*Carex elongata*).

Olšina s bohatým podrostem bledule jarní (Přírodní rezervace Arba). Foto Václav Sojka

[ZPĚT NA VOD](#)

Dubohabiny

Dubohabrově hňje jsou v země vřazaně pouze na teplejších polohy na řivinami bohatých p dích na jižní okraji oblasti, která biogeograficky náleží již k českému stádem, v řsu probřhajěm od Libouchce přes Dřn na řskou Kamenici. Mřsty se vyskytují i tzv. **řerněová dubohabiny** s typickými druhy bylin **řerně hajná** (*Melampyrum nemorosum*), **jaternák podléka** (*Hepatica nobilis*), **kopytnák evropský** (*Asarum europaeum*) nebo **dymnivka dutá** (*Corydalis cava*). Ve stromovém patře se uplatují zejména **habr obecný** (*Carpinus betulus*) a **dub zimní** (*Quercus petraea*).

KyselÄ© doubravy

Tyto druhovÄ© chudÄ© doubravy byly v ÄºzemÄ© rozÄÄeny v teplejÄch polohÄch, zejmÄ© na RÄÄovskÄ© ploÄinÄ, v kaÄonu Labe, mÄsty patrnÄ tÄÄ na skalnÄch ploÄinÄch v JetÄichovickÄ©m skalnÄm mÄstu. StromovÄ© patro tvoÄily pÄedevÄm **dub zimnÄ** (*Quercus petraea*), **dub letnÄ** (*Q. robur*) a **borovice lesnÄ** (*Pinus sylvestris*). Dnes vÄjak na tÄchto stanoviÄtÄch zcela pÄevlÄdajÄ kulturnÄ borovÄ© lesy, jejichÄ bylinnÄ© a mechovÄ© patro vÄjak do znaÄnÄ© mÄry odpovÄdÄ pÄvodnÄm spoleÄenstvÄm. HojnÄ se vyskytuje **brusnice brusinka** (*Vaccinium vitis-idaea*), **b. borÄvka** (*V. myrtillus*), **vÄes obecnÄ½** (*Calluna vulgaris*), **ÄernÄ½Ä**; **luÄnÄ** (*Melampyrum pratense*), **bika bÄlavÄ**; (*Luzula luzuloides*), trÄvy **bezkolenec rÄkosovitÄ½** (*Molinia arundinacea*) a **metliÄka kÄivolakÄ**; (*Avenella flexuosa*). V keÄovÄ©m patÄe najdeme **kruÄjenu olÄovou** (*Frangula alnus*).

Ä

SuÄovÄ© lesy

V kaÄonu Labe pÄevlÄdajÄ suÄovÄ© lesy s vÄznamnÄm zastoupenÄm **lÄpy srdÄitÄ** (*Tilia cordata*), **habru obecnÄho** (*Carpinus betulus*), **javoru babyky** (*Acer campestre*). Na vrcholech sopeÄnÄ©ho pÄvodu (napÄ. RÄÄovskÄ½ vrch) pÄevlÄdajÄ **podhorskÄ© suÄovÄ© lesy**, tvoÄenÄ© pÄevÄÄnÄ **javorem klenem** (*Acer pseudoplatanus*), **jilmem drsnÄ½m** (*Ulmus glabra*) a **jasanem ztepilÄ½m** (*Fraxinus excelsior*). Velmi vzÄcnÄ© jsou tzv. **roclinovÄ© lesy** s dominantnÄ **udatnou lesnÄ** (*Arunucus vulgaris*) (napÄ. na ÄeskÄ©m vrchu) a **svahovÄ© lesy** s dominantnÄ **mÄsÄÄnicÄ vytrvalou** (*Lunaria rediviva*) (napÄ. na VIÄÄ hoÄe).

Suškov¹/₂ les. Foto: Holm Riebe

[ZPĚT NA ĀVOD](#)

Kvĕtnatĕ buĕiny

Kvĕtnatĕ buĕiny zabĕrajĕ z celkovĕ rozlohy Āzemĕ jen velmi malou plochu, podstatnĕ vĕak navyĕujĕ biodiverzitu Āzemĕ. Nejbohatĕĕ jsou tzv. **strdivkovĕ buĕiny**, vĕazanĕ na Āediĕovĕ horniny (napĕ. na Rĕ³/₄ovskĕm vrchu, MI¹/₂nech Āi Suchĕm vrchu) s typickĕmi druhy jarnĕch bylin **kyĕlnicĕ devĕtilistou** (*Dentaria enneaphyllos*), **kyĕlnicĕ cibulkonosnou** (*Dentaria bulbifera*), **svĕzelem vonnĕm** (*Galium odoratum*), **hrachorem jarnĕm** (*Lathyrus vernus*) a **pitulĕkem Ā³/₄lutĕm** (*Galeobdolon luteum*), **sasankou hajnĕ** (*Anemone nemorosa*) a **s. pryskyĕnĕkovitou** (*A. ranunculoides*). Na pĕelomu jara a lĕta zde vykvĕtĕĕ Āada druhĕ trav, zejmĕna **strdivka jednokvĕtĕ** (*Melica uniflora*), **kostĕava lesnĕ** (*Festuca altissima*) Āi **jeĕmenka evropskĕ** (*Hordelymus europaeus*). Mĕsty se vyskytuje **mĕsĕnice vytrvalĕ** (*Lunaria rediviva*), chrĕnĕnĕ; **lilie zlatohlavĕ** (*Lilium martagon*) a na Rĕ³/₄ovskĕm vrchu takĕ vzĕcnĕ; **kapradina laloĕnatĕ** (*Polystichum aculeatum*). Mĕnĕ druhovĕ bohatĕ jsou buĕiny s dominantnĕ trĕvou **kostĕavou lesnĕ** (*Festuca altissima*), kterĕ se vyskytujĕ ve vĕtĕĕ mĕĕe pouze v labskĕm kaĕonu.

Kyselá tnatá; bučina s podrostem vraního oko ĀtyřlístĀho. Foto: VĀclav Sojka

[ZPĀT NA ĀVOD](#)

Kyselá bučiny

Kyselá bučiny zabĀraly v minulosti nejvĀtĀ; Ā rozlohu LabskĀ½ch pĀskovcĀ. Na pĀskovcovĀm podloĀ½ Ā to byly zejmĀna tzv. **bikovĀ bučiny**, na bohatĀ; Āch pĀdĀ;ch napĀ. v kaĀonu Labe se vyskytovaly bučiny s dominantnĀ trĀ;vou **tĀtinou rĀ;kosovitou** (*Calamagrostis arundinacea*). Kyselá bučiny vĀ;ak byly v minulosti na vĀtĀ;inĀ ĀzemĀ pĀemĀnĀny na smrkovĀ monokultury a zachovaly se jen ve velmi omezenĀ mĀ;e, napĀ. roztrouĀ;enĀ po celĀm JetĀ;ichovickĀm skalnĀm mĀ;stĀ, v okolĀ BĀ;Ā, v tzv. LiboucheckĀ½ch buč;inĀ;ch, v kaĀonu Labe apod. Kyselá bučiny jsou nĀ;padnĀ druhovĀ chudĀ, v podrostu dominuje vĀtĀ;inou pouze **bika bĀ;lavĀ;** (*Luzula luzuloides*) nebo **metliĀ;ka kĀ;ivolakĀ;** (*Avenella flexuosa*), pĀĀpadnĀ **tĀ;tina rĀ;kosovitĀ;** (*Calamagrostis arundinacea*). Z dĀ;evin se kromĀ dominantnĀho **buku lesnĀho** (*Fagus sylvatica*) vyskytujĀ **javor klen** (*Acer pseudoplatanus*), v roklĀ;ch **smrk ztepilĀ;** (*Picea abies*) a dnes jiĀ½ jen vzĀ;cnĀ i **jedle bĀ;lokorĀ;** (*Abies alba*). ZajĀ; mavostĀ je pĀ;irozenĀ½ vĀ½skyt tĀ;chto buč;in v nezvykle nĀzkĀ½ch nadmoĀ;skĀ½ch vĀ½Ā;Ā;ch kolem 300 m n.m., coĀ½ souvisĀ s celkovĀ suboceanickĀ½m charakterem celĀ oblasti a jevem zvanĀ½m klimatickĀ; inverze. Buč;iny v kaĀonu Labe jsou dokonce vĀ;bec nejnĀ; Ā½ poloĀ½enĀ½mi buč;inami v Ā;eskĀ republice (pod 150 m n.m.)!

Kyselá; bučina. Foto: Holm Riebe

[ZPÄT NA ÄVOD](#)

Reliktná a rašelinná bory

Tzv. **reliktná bory** na pískovcových skalách jsou charakteristickým typem lesního společenstva Āeskosaského a vřcarska, by nejsou plošně příliš rozsáhlé. Tyto lesy jsou druhově velmi chudé. Ve stromovém patře převládají zejména **borovice lesní** (*Pinus sylvestris*) a **bělka** (*Betula pendula*), která doplňuje **jeřáb ptačí** (*Sorbus aucuparia*).

V Āzemě lze rozlišit dva základní typy reliktních borů: **suché bory** jsou vřziny převážně na osluněných lokalitách jižním směrem, zatímco tzv. **vlhké bory** se naopak vyskytují na zastíněných lokalitách. Bylinné patro suchých borů tvoří především **vřes obecní** (*Calluna vulgaris*), **brusnice borůvka** (*Vaccinium myrtillus*), **b. brusinka** (*V. vitis-idaea*) a **metlička křivolaká** (*Avenella flexuosa*). Typickým je vřskyt lišejníků rodu **dutohlívk** (*Cladonia sp.*). Charakteristickými rostlinami vlhkých borů jsou **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*) a vzácně **Ājicha Āerní** (*Empetrum nigrum*). **Reliktná bory** se v Āeské Āsti Labských pískovců vyskytují především na Āzemě NP Āeské a vřcarsko, ale roztroušeny i na Āadách dalších měst (kašon Labe, Tiské stěny, Rájecké stěny, Ostrovské stěny).

Suchá½ bor. Foto: VÄ¼clav Sojka

Tzv. **rašelinnÄ© brusnicovÄ© bory** navazujÄcÄ na otevÄ¼enÄ¼ vrchoviÄ¼tÄ¼ a suchopÄ¼rovÄ¼ bory se vyskytujÄ¼ pouze v PÄ¼ÄrodnÄ¼ rezervaci Ä¼abel. CharakteristickÄ¼ jsou keÄ¼Äky **brusnice borÄ¼vky** (*Vaccinium myrtillus*), **b. brusinky** (*V. vitis-idaea*) a **rojovnÄ¼k bahennÄ¼** (*Ledum palustre*).

[ZPÄ¼T NA Ä¼VOD](#)

PÄ¼irozenÄ¼ smrÄ¼iny

Smrk ztepilÄ¼ (*Picea abies*) se v Ä¼eskosaskÄ¼m Ä¼vÄ¼carsku pÄ¼irozenÄ¼ vyskytoval pouze v inverznÄ¼ch v roklÄ¼ch, a to buÄ¼ jako pÄ¼ÄmÄ¼s tzv. **kyselÄ¼ch buÄ¼in**, pÄ¼ÄpadnÄ¼ v hluboce zaÄ¼ÄznutÄ¼ch roklÄ¼ch, kde vytvÄ¼Ä¼el maloploÄ¼nÄ¼ **podmÄ¼Ä¼enÄ¼ smrÄ¼iny**. Dodnes se zbytky tÄ¼chto smrÄ¼in zachovaly zejmÄ¼na na Ä¼zemÄ¼ NP Ä¼eskÄ¼ Ä¼vÄ¼carsko.

CharakteristickÄ¼mi rostlinami pÄ¼irozenÄ¼ch smrÄ¼in jsou horskÄ¼ druhy **sedmikvÄ¼tek evropskÄ¼** (*Trientalis europaea*), **plavuÄ¼ puÄ¼ivÄ¼** (*Lycopodium annotinum*), **vranec jedlovÄ¼** (*Huperzia selago*) a **Ä¼Äpek objÄ¼mavÄ¼** (*Streptopus amplexifolius*). TypickÄ¼m mechorostem je **rohozec trojlaloÄ¼nÄ¼** (*Bazzania trilobata*).

Podmájená smrčina. Foto: Václav Sojka

[ZPĚT NA VOD](#)

Kulturní lesy

Naprostou většinu lesních porostů českého území dnes tvoří tzv. **kulturní lesy**, tj. lesy vytvořené člověkem, jejichž dřevinná skladba se velmi liší od původních pralesů. V současné době v území zcela převládají jehličnaté kulturní lesy, původně však na většině území rostly lesy listnaté a smíšené. Kulturní lesy nalezneme zejména na pásovcích a na správně vybraných lokalitách. Původně blízké lesy se většinou dochovaly naopak spíše na odlišných substrátech (sopečná a plemenná hornina). Lze tedy říci, že kulturní lesy byly zakládány na stanovištích, jejichž dřevinná rozmanitost byla většinou nízká, kdežto lokality s bohatou dřevinnou vegetací staly ve velké míře zachovány.

Á

V **kulturních smrčínách** převládají rostliny typické pro tzv. **kyselý bučiny**. Velkoplošně zastoupená smrku však patří k významným rozšířeným dřevinným druhům včetně na dřevinné smrčiny, například kapradiny **žebrovce rázolistý** (*Blechnum spicant*) nebo trávy **tlatiny chloupkatá** (*Calamagrostis villosa*). Tyto jinak dřevinně chudé porosty převládají i některé významné druhy, a to zvláště podél lesních komunikací, jako například subatlantský druh **tlatky pánkou** (*Hypericum pulchrum*), **ostružiník lužický** (*Rubus lusaticus*) a **o. hojnokvětý** (*R. geminatus*) – kriticky ohrožené druhy naší květeny, z nichž první dva jmenované jsou známy v české republice pouze z Labských pásovců!

Nepřevodná smrčková (tzv. smrková; monokultura). Foto: Václav Sojka

V **kulturních borech** se uplatňují především druhy typické pro borové doubravy. Kromě kulturních sosnových borů se v minulosti v země zakládaly i bory vejmutkovky, které dnes představují zdroje těmto celoplošné invaze převodem severoamerické **borovice vejmutovky** (*Pinus strobus*).

Porost borovice vejmutovky. Foto: Václav Sojka

Kultury ostatních nepřevodných dřevin, jako jsou **modřan opadavý** (*Larix decidua*) nebo **dub červený** (*Quercus rubra*) netvoří v země rozsáhlé plochy. Měly byly v lesích vysazovány i další nepřevodné druhy dřevin, jako například **douglaska tisolistá** (*Pseudotsuga menziesii*), **jeřáb maňal** (*Aesculus hippocastanum*) a **kaštanovník setý** (*Castanea sativa*).

[ZPĚT NA ĚVOD](#)

- 3893 zobrazenÅ

Source URL: <https://www.npcs.cz/lesy>